

**Proces tvorby a vydávání obecně
závazných vyhlášek obcí –
místní poplatky za užívání
veřejného prostranství**

Přehled obsahu příspěvku:

- Presentace oddělení dozoru Plzeň – Karlovy Vary ve vztahu k poskytované metodické pomoci
- Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – místní poplatky za užívání veřejného prostranství
- Nejčastější nedostatky obecně závazných vyhlášek obcí o místních poplatcích za užívání veřejného prostranství
- **Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MVČR**
- **Oddělení dozoru Plzeň – Karlovy Vary**
- **JUDr. Olga Petříková, LL.M., vedoucí oddělení**

Prezentace oddělení dozoru v Plzni ve vztahu k poskytované metodické pomoci

- Nová řada metodických materiálů MVČR k problematice tvorby a aplikace obecně závazných vyhlášek
- Metodická doporučení v tištěné podobě k dispozici v místě setkání, dále dostupné na internetové stránce odboru veřejné správy, dozoru a kontroly MVČR
- **<http://www.mvcr.cz/odk>**
- Na této stránce i další související metodické materiály
- Např. doporučení k odměňování členů zastupitelstva obce, zasedání zastupitelstva obce, k jednacím řádům zastupitelstva obce

K procesu tvorby a vydávání OZV

- **Pojem obecně závazná vyhláška**
- Čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR (pravomoc obce vydávat OZV),
- Čl. 4 odst. 1 Listiny (ukládání povinností pouze na základě zákona, v jeho mezích),
- §10 zákona č. 128/2000 Sb. (konkretizace oprávnění vydávat OZV),
- §35 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb. (vymezení základního rozsahu samostatné působnosti obce)

K procesu tvorby a vydávání OZV

- OZV může nabýt účinnosti dříve než 15-tým dnem (vyžaduje-li to naléhavý obecní zájem)
- **Zánik platnosti a účinnosti**
- Zrušení OZV jen ZO
- Formou jiné OZV o zrušení OZV
- **Novelizace**
- Změna OZV jen ZO
- Formou jiné OZV
- Platí stejně i pro přílohy OZV (nedílná součást OZV)
- Oprava tiskové chyby (záznam)

Evidence OZV

- § 12 odst. 4 a 5 zákona č. 128/2000 Sb.
- Povinnost pro každou obec vést evidenci OZV
- Povinné údaje – odst. 4
- Jedna číselná řada pro OZV a nařízení
- Formální a legislativně-technické náležitosti
- Odvozeny z legislativně-technických zvyklostí uvedených v legislativních pravidlech vlády
- OZV terminologicky přesná, jednotná, srozumitelná

Další formální náležitosti OZV

- **Podpis** starosty a místostarosty
- **Absence podpisů**
- K povinnosti opatřit OZV **razítkem obce** (žádný předpis to neukládá)
- **Ke kulatému razítku se státním znakem**

Dozor nad vydáváním a obsahem OZV

- ust. § 12 odst. 6 zákona č. 128/2000 Sb. (povinnost obcí zaslat neprodleně po dni vyhlášení OZV MVČR)
- ust. § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (zasílání prostřednictvím datové schránky)

Dozor nad vydáváním a obsahem OZV

- OZV regulující provozování loterií zasílat navíc MFČR
- OZV o stanovení cen pozemků navíc MFČR
- OZV stanovující výpočet daně z nemovitostí navíc správci daně
- Nařízení obce zasílat po dni jeho vyhlášení krajskému úřadu

Místní poplatky

- **Poplatek** – místní daň
- **Fiskální funkce** (zvýšení objemu příjmů obecního rozpočtu)
- **Regulační funkce** (nežádoucí rozšiřování stánkového prodeje, chovu psů v určitých lokalitách či bytech)
- **Obec – subjekt, který stanoví výši daňové sazby a daň si sám spravuje**
- **Obec – dostatečné personální a finanční zajištění pro výkon správy místních poplatků**

Prameny práva pro oblast místních poplatků

- **Ústavní zakotvení:**
- **Čl. 101 odst. 3 Ústavy** (právo ÚZS mít vlastní majetek, hospodařit dle vlastního rozpočtu)
- **Čl. 11 odst. 5 LZPS** (daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona)
- **Čl. 104 odst. 3 Ústavy** (zastupitelstvo může v mezích své působnosti vydávat OZV)
- **Hmotně právní úprava:**
- **zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění**
- **Procesně právní úprava:**
- **zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění**
- **zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění**
- (lex specialis)

Zavedení a podrobnosti výběru poplatku

- **Zákonný základ pro zavedení poplatku** - § 1 zákona o místních poplatcích
- **Zde taxativní výčet místních poplatků**, které v §§ 2 až 10c zákona o místních poplatcích podrobně specifikovány
- **Žádné jiné místní poplatky než v tomto zákoně uvedené vybírat nelze**
- Z hlediska tvorby OZV **nejdůležitější § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích**
- Určuje podstatné náležitosti OZV

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- **Předmět poplatku**
- Poplatek se vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství
- Tím se rozumí:
- Provádění výkopových prací
- Umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb
- Pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení
- Zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí
- Umístění skládek
- Vyhrazení trvalého parkovacího místa
- Užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- **Způsoby zvláštního užívání veřejného prostranství, které jsou zpoplatněny místním poplatkem** uvádí zákon o místních poplatcích **v taxativním výčtu,**
- **Jiný způsob užívání VP nelze tímto poplatkem zpoplatnit.**
- **Pojem veřejné prostranství** definuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v § 34.
- **Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.**

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- Veřejná prostranství jsou **nezastavěné prostory** mezi budovami v našich obcích a městech, ulice, náměstí atd.
- Tato prostranství **jsou přístupná každému a slouží různým účelům.**
- Z definice je zřejmé, že **není důležité, kdo je vlastníkem daného pozemku,** ale jaké funkce pozemek plní.
- ke vzniku **veřejného prostranství není potřeba rozhodnutí.**

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- zákon neupravuje ani vedení evidence veřejných prostranství,
- plochy veřejných prostranství se vymezují v územním plánu.
- Bližší podmínky stanoveny Vyhláškou MMR č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území.

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- Podle § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, **obec určí, obecně závaznou vyhláškou, místa, která v obci podléhají poplatku za užívání veřejného prostranství.**
- Jedná se **o rozhodování, které je v samostatné působnosti obce** ve smyslu **§ 35 zákona o obcích.** Při tomto rozhodování je obec vázána **nejen definicí veřejného prostranství, obsaženou v § 34 téhož zákona,** ale i celým systémem územního plánování a stavebního řízení podle zvláštních předpisů.
- Právo vlastníka bránit se obecnému užívání jeho majetku soukromoprávní cestou (žalobou u obecného soudu) není nijak omezeno.

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

Je možné prohlásit pozemek za veřejné prostranství rozhodnutím obce?

- Ano v případě pochybností např. na návrh vlastníka veřejného prostranství.
- Prohlášení obce o tom, že se jedná o veřejné prostranství by však mělo být deklaratorní, mělo by tedy pouze konstatovat, že pozemek byl jako veřejné prostranství užíván a tudíž se potvrzuje jeho režim.

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- není rozhodné, zda pozemek je, či není obecně závaznou vyhláškou označený za veřejné prostranství.
- je-li pozemek ve vlastnictví třetí osoby součástí veřejného prostranství, obecné užívání veřejného prostranství znamená ve svém důsledku vyvlastnění bez náhrady.
- není-li pozemek spadající pod režim veřejného prostranství v majetku obce, má taková skutečnost za následek vznik bezdůvodného obohacení na straně obce plněním bez právního důvodu, neboť i když existuje právní důvod užívání veřejného prostranství, nejde o titul, podle kterého by obci vzniklo oprávnění, aby takové plnění ze strany třetí osoby (vlastníka pozemku) bylo poskytováno bezplatně.
- (Rozsudek Nejvyššího soudu 33 Odo 1253/2005)

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- Obci vzniká bezdůvodné obohacení plněním bez právního důvodu, pokud není užívání pozemku, který je součástí veřejného prostranství a je ve vlastnictví jiného subjektu, upraveno např. smlouvou mezi vlastníkem pozemku a obcí.
- **Ustanovení § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, nezakládá právo obce, aby vlastník pozemku, který je součástí veřejného prostranství, strpěl jeho bezplatné užívání.**
- (Rozsudek Nejvyššího soudu 33 Odo 1253/2005)

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- je důležité místa, jež podléhají poplatku za užívání veřejného prostranství, v OZV přesně specifikovat,
- to znamená, aby taková prostranství byla v obecně závazné vyhlášce určena co možná nejpřesněji (např. uvedením místního názvu či parc. čísla), jejich lokalizace byla dostatečně konkrétní, nevyvolávala žádné interpretační pochybnosti, a tím byla vyloučena jejich záměna a současně nebyla narušena právní jistota jejich vlastníků,
- [srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. 14/95 (publikovaný pod č. 280/1995 Sb. a č. 68 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 4), nález sp. zn. Pl. ÚS 21/02, Pl. ÚS 50/03, Pl. ÚS 1/05 (publikovaný pod č. 302/2005 Sb.) nebo nález publikovaný pod č. 211/2005 Sb.]

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- **Vymezení veřejných prostranství v OZV o místních poplatcích**
- **Správně:**
 - výčet parcelních čísel (v obcích s více k.ú. uvést o jaké k. ú. se jedná)
 - výčet ulic a náměstí
 - slovní popis – parkoviště u obchodního domu xxxx, náves (jednoznačně ohraničená)
 - zakres do mapy (jednoznačný)
 - kombinace slovního popisu a mapy.

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- **Vadně:**
- pozemky ve vlastnictví ...(obce, státu)
- pozemky vedené na LV
- všechna veřejná prostranství
- veřejná prostranství v okolí – sousedství – před navazující na – za (obecním úřadem, hasičárnou)
- zákres oblasti (části obce)
- pozemky v okruhu 50 m od obecního úřadu
- veřejná prostranství v okruhu 50 m od obecního úřadu
- absence provazby OZV a grafické přílohy.

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- **Poplatek podle této vyhlášky se platí za užívání veřejných prostranství, která jsou graficky vyznačena v příloze č. 1.**
- **Vadně:**
- mapa nečitelná
- neaktuální mapy
- mapa bez čísel parcelních
- v mapě několik zákresů různými barvami (vyznačení ploch) + absence legendy
- výřez mapy bez možnosti lokalizace (o jaké k. ú. se jedná
- síla čar
- neoznačení celého pozemku
- Nesoulad grafické a textové části (nutno individuálně posuzovat dle znění OZV + aplikovat v co nejomezenějším rozsahu).

Průloha č. 1 Obecní závazná vyhlášky města Třeboně č. 00/2017

1:2 500

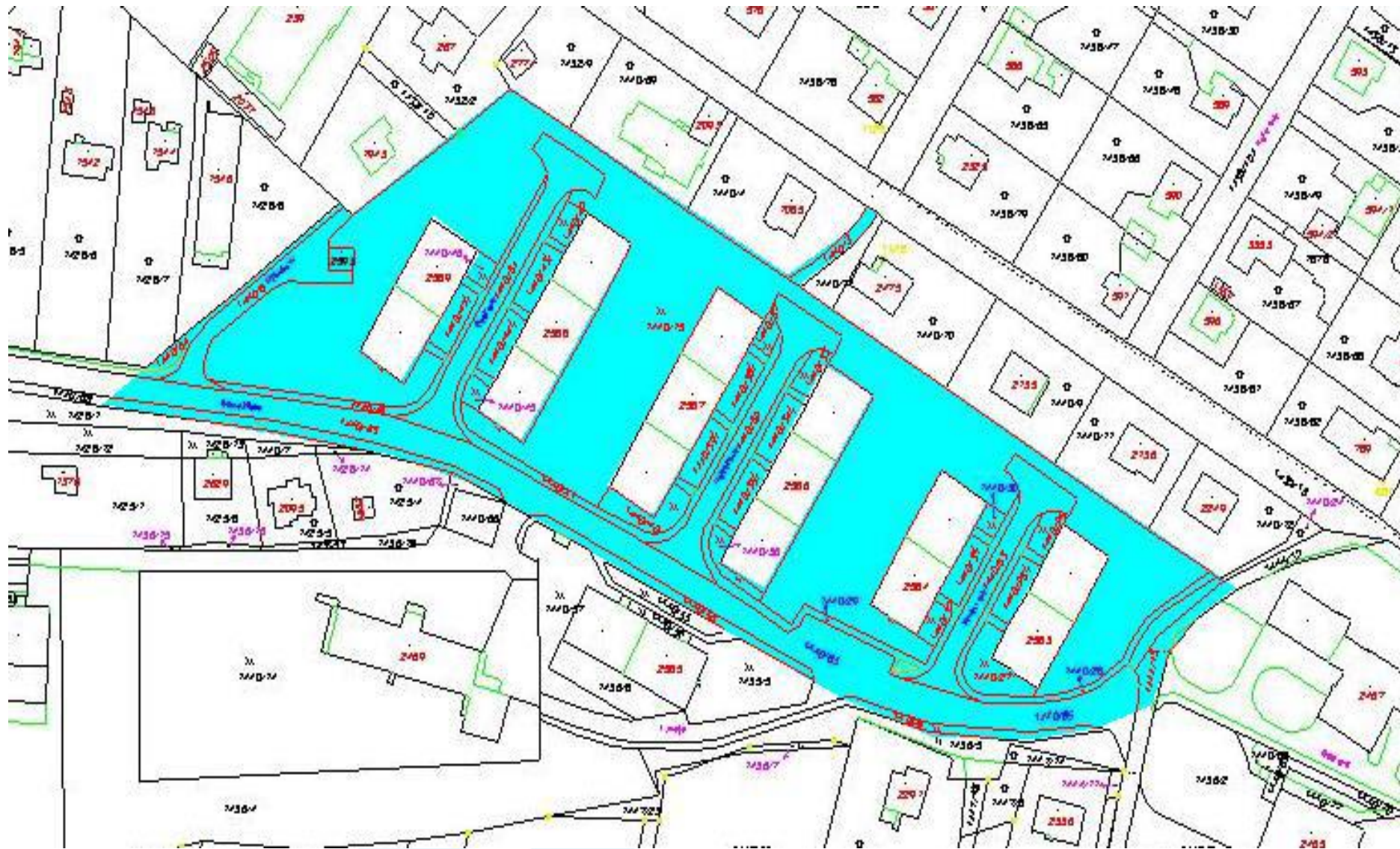
 Specifika území a umístění pozemků

Podkladová mapa: ortofoto ČÚZM

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy,
dozoru a kontroly

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy,
dozoru a kontroly

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- **Podstatné náležitosti OZV:**
- **předmět** poplatku
- určení **poplatníka**
- konkrétní **sazba**
- **splatnost** poplatku
- **určení míst**, které v obci podléhají zpoplatnění.

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- **Další náležitosti OZV:**
- **ohlašovací povinnost** - dle ust. § 14a zákona o místních poplatcích
- kromě údajů dle výše uvedeného zákonného ustanovení může OZV stanovit povinnost uvést **další údaje, které jsou rozhodné pro stanovení výše poplatkové povinnosti**
- stanovení **úlevy, příp. osvobození.**

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- **Předmět poplatku**
- poplatek se vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství,
- podrobně pojednán výše s vazbou na určení zpoplatněných ploch veřejného prostranství.

- **Subjekt poplatku**
- fyzická i právnická osoba, která užívá veřejné prostranství výše uvedeným zvláštním způsobem,
- poplatková povinnost **je nepřenosná**,
- **nutno sledovat okolnost, v čí prospěch a za jakým účelem se veřejné prostranství užívá.**

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- při zpoplatnění zvláštního užívání VP místním poplatkem může dojít **k souběhu se soukromoprávní platbou** za užívání tohoto prostranství (např. nájem),
- dohoda s vlastníkem pozemku nenahrazuje místní poplatek za užívání VP.
- **Vyjmutí a osvobození od poplatku**
- **Ze zákona:**
- Poplatku za užívání VP spočívajícího ve vyhrazení trvalého parkovacího místa nepodléhají osoby zdravotně postižené,
- Poplatek se neplatí z akcí pořádaných na veřejných prostranstvích, jejichž výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely.

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- **Z rozhodnutí obce:**
- v rámci zákonného zmocnění **může obec podle svých podmínek a potřeb upravit v OZV také vlastní okruh osob** pro osvobození nebo úlevu od poplatku,
- zde může obec případně **zohlednit možnost výkonu vlastnického práva** tak, aby reagovala na jeho ochranu, pokud pozemek, který spadá do VP, užívá zvláštním způsobem jeho vlastník,
- v případech osvobození (či úlevy) od placení poplatku, které obec poskytuje sama sobě nebo společně, v nichž má majetkový podíl, je nutno **upozornit na možné narušení hospodářské soutěže nebo neoprávněné poskytnutí veřejné podpory**,
- může být předmětem zkoumání ze strany **Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže**.

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- **Ohlašovací povinnost**

- poplatkovou povinnost nelze vázat na:
- splnění ohlašovací povinnosti k ukončení užívání VP,
- uvedení VP do původního stavu (př. zatravnění)
- /poplatník by platil i za dobu, kdy již VP fakticky neužíval/.

- **Sazba poplatku**

- ve výši **až 10 Kč za každý i započatý m²** užívaného VP,
- za užívání VP k umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí výši **až 100 Kč za každý i započatý m²** užívaného VP.
-

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

- **Stanovení paušální sazby**
- **způsob stanovení paušální částky poplatku ZMP neurčuje,**
- zpravidla týdenní, měsíční, roční,
- paušální částka směřuje **ke zjednodušení poplatkového řízení při výběru poplatku,**
- paušální částka by měla zachovávat **určité proporce k denní sazbě** /aby jejím využíváním nedocházelo k obcházení zákonem stanovené maximální výše denní sazby poplatku/.

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

- Děkujeme za pozornost
- Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
- Oddělení dozoru Plzeň – Karlovy Vary
 - JUDr. Olga Petříková, LL.M.
 - dozorpm@mvcz.cz

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Náměstí Hrdinů 3
140 21 Praha 4

Telefon: 974 816 411
974 816 429

Fax: 974 816 816

E-mail: odbordk@mvcz.cz

Web: www.mvcz.cz/odk

